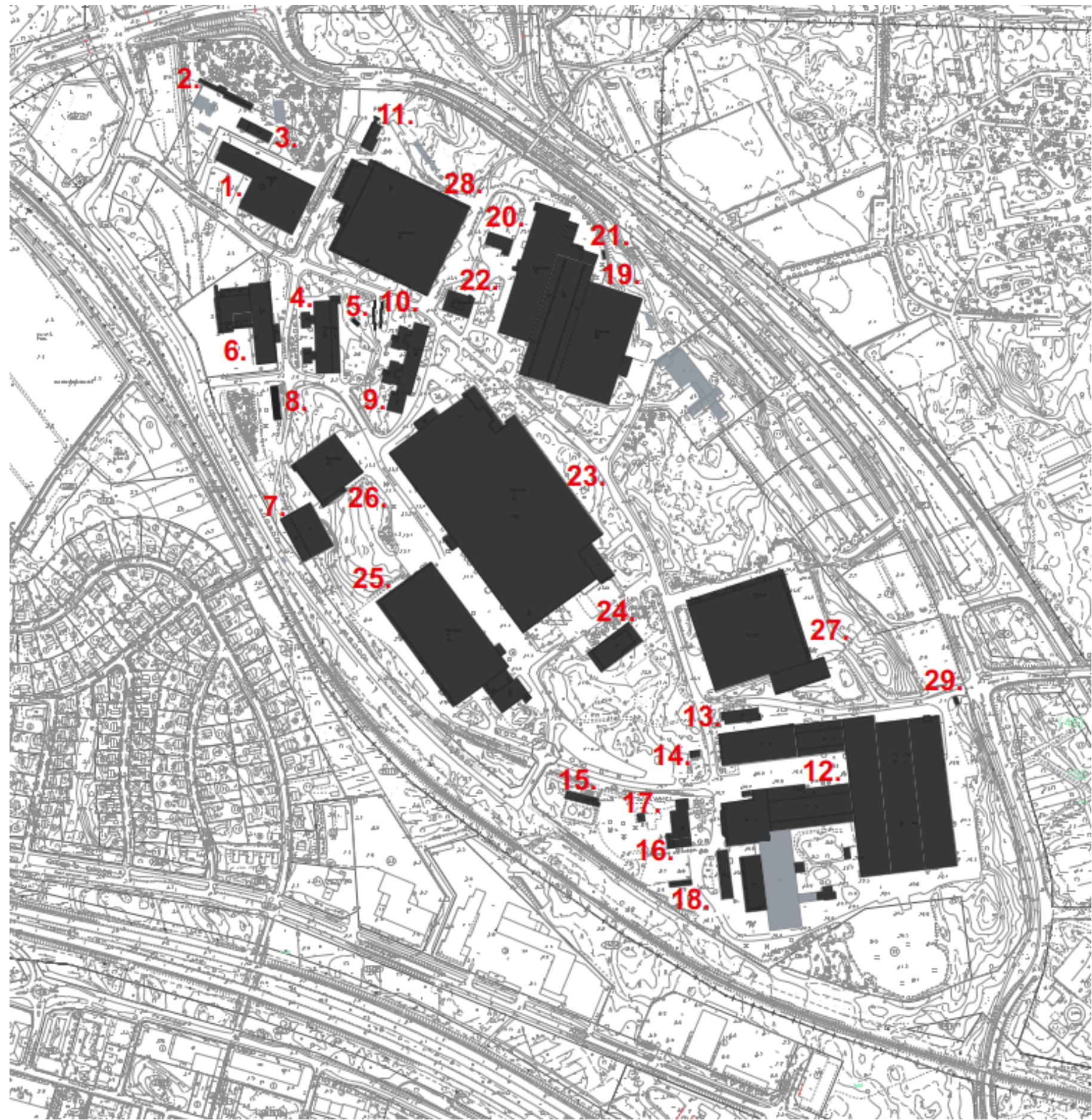

LIITE 1. SIJAINTIKARTTA

RAKENNUSINVENTOINNIN PÄIVITYS 2024 (päivitetty maaliskuu 2025)

Entisen Kojetehtaan alue

- 1. Entinen Kojetehtas (NN)
- 2. Autovarasto (VA)
- 3. Autokatos (VP)

Entinen Moottoritehtaan alue

- 4. Entinen Moottoritehtas (BB)
- 5. Kaasulaitos

Keskusvaraston alue

- 6. Keskusvarasto (TK)
- 7. Avokatos (VK)
- 8. Puinen avokatos (VR)

Kontaktoritehtaan alue

- 9. Kontaktoritehtas (RR)
- 10. Polkupyöräkatokset

11. Entinen Pääportti ja sosiaalirakennus (TSK)

Muuntajatehtaan alue

- 12. Jakelumuuntajatehtas (FF)
- 13. Muuntajatehtaan konttori (HH)
- 14. Kaasulaitos
- 15. Öljyvarasto (VO)
- 16. Lämpökeskus ja puutyöosasto (VL)
- 17. Puutyöosaston kuivaamo (VM)
- 18. Ikäkoerakennus (VN)

Liesitehtaan alue

- 19. Liesitehtas (MM)
- 20. Pakkausainevarasto
- 21. Nestekaasuasema

22. Ruokala (TSR)

23. Kojestotehtas ja uusi Moottoritehtas (KT)

24. Toimipaikkaruokala (TST)

25. Suurjännitekojetehtas (KK)

26. Pintakäsittelylaitos (NP)

27. Uusi Jakelumuuntajatehtas (GG)

28. Uusi Kojetehtas (LP)

29. Muuntajaportti

LIITE 2. KOHDETAULUKKO

Rakennushistoriallisen selvityksen (2002) suojelusuositus:

sr-3 = Rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Arvot säilytettävä ja ennallistavat korjaukset suositeltavia.

sr-7 = Suojeltava julkisivun osa.

sr-9 = Alueen luonteen tai historian kannalta merkittävä rakennus. Säilyttäminen suositeltavaa.

sr-10 = Säilytettävä rakennelma.

Rakennusinventoinnin päivityksen (2024) arvottaminen:

R = rakennushistoriallinen (rakennusperinteinen, -tekninen tai arkkitehtoninen)

H = historiallinen (esim. asutus-, teollisuus-, liikenne-, sosiaali-, sotahistoria)

M = maisemallinen (maisemakokonaisuus tai maisemallisesti keskeinen sijainti)

HUOM. Samaan rakennusryhmään kuuluvat rakennukset on merkitty samalla värikoodilla.

KOHDENUMERO KUVA 2001/2023/2024	OSOITE, RAKEN- NUSTUNNUS, mah- dollinen rakennus- kokonaisuus	RAKENNUKSEN NIMI JA ALKUPE- RÄINEN KÄYTTÖ- TARKOITUS	RAKENNUS- VUOSI	RAKENNUK- SEN ALKUPE- RÄISEN /ENSIMMÄI- SEN OSAN SUUNNITTE- LIJA	KUVAUS	RAKENNUSINVEN- TOINTI 2001 (arvo- tus ja suojelusuosi- tus)	RAKENNUSHISTORI- ALLINEN SELVITYS 2002 (arvotus ja suo- jelusuositus)	MUUTOKSET (edellisten inven- tointien jälkeen) M = muuttunut E = ei muutoksia	RAKENNUSINVEN- TOINNIN PÄIVITYS 2024 (arvotus ja suoje- lusuositus)	KAVALUON- NOKSEN SUOJE- LUESITYS	KAVAEHDO- TUksen SUOJE- LUESITYS
1 	Strömbergin puisto- tie 1 c – Muottitie 1 101548514H Entisen Kojeteh- taan alue	NN Kojetehdas	1941/43	Egil Nicklin	Alueen pohjois- osaan rakennettu 1940-luvun pai- kalla muurattu (piirustusten mu- kaan valkotiili- nen) nykyisin ra- pattu teollisuus- halli, pilarira- kenne. Kojetehdas on alueen ensim- mäinen tehdasra- kennus, jota lei- maa sotatilan asettamat tekijät (pommitusuhan takia matala ra- kennusmassa ja savupiippu) sekä	Alueen ensimmäi- nen rakennus, pieni- mittakaavainen, alu- een luoteiskulman teollisuusympäris- tössä merkittävä osatekijä, rakennuk- sen tai alueen säily- misen tai käytön kannalta tarpeelliset muutokset sallitta- via, mutta ennallis- tavat muutokset suositeltavia. <u>Kulttuurihistorialli- sesti ja rakennushis- toriallisesti merkit- tävä kohde.</u>	Osa alueen ensim- mäistä rakennusvai- hetta, edustaa tyypil- listä 1940–50-lukujen tehdasarkkitehtuuria, rakennuksen korkeat ikkunat toistuvat alu- eella 1970-luvulle asti, pääosin alkupe- räisessä kunnossa, ik- kunoiden ja ulko- ovien palauttavat muutokset toivotta- via. <u>sr-3.</u>	M Rakennukseen (julkisivut ja sisä- tilat) ei ole tehty merkittäviä muu- toksia. J: kierreporras on lisätty takapihan julkisivulle, katon iv-konehuone on korvattu uusilla, ovimuutoksia. S: väliseinämuu- tos, pintare- montti.	R (sota-ajan rakennus (vaikutus arkkitehtuu- riin, materiaaleihin)) H (valtakunnallinen merkitys päätettäessä siirtää yhtiön sotatarvi- ketuotanto Vaasaan, alueen 1.rakennus) M (pommituksilta suo- jassa kallioiden välissä, avautuu koko alue) Suosittelaa suojelta- van.	sr-3	sr-3.

					rakennuksen suunnitteluun ja toteutukseen vaikuttaneet rajoitteet (raaka-ainepula).						
2 	Strömbergin puistotie 1 a 101548511D Entisen Kojetehtaan alue	VA Autovarasto	1945	Egil Nicklin	Laajennettu (1955 Haldin, 1971 ei tiedossa), osittain rapattu ajoneuvovarasto Kojetehtaan (NN) lähistöllä.	Rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen kohde, mutta lukuisten muutosten vuoksi arvo on vähäinen. <u>Ei suojelusuositusta.</u>	Ainoa säilynyt autovarasto NN lähellä, 1.vaihe tyypillinen 1940-luvulle, pulajan erikoisia rakennustekniikoita (kattorakenne), laajennusosat kuvaa autoistumisen lisääntymistä, eri vaiheet erotettavissa kokonaisuudesta. <u>Ei suojelusuositusta.</u>	E Ei muutoksia tiedossa.	H (osa säilyneiden tukirakennusten joukkoa, rakennuksen laajentaminen kuvaa autoilun lisääntymistä yhteiskunnassa). Rakennus itsessään ei omaa maisemallisia arvoja, mutta se rajaa ja tuo matalaa mittakaavaa NN-rakennuksen piha-alueelle. Ei suojelusuositusta.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.
3 	Strömbergin puistotie 1 b 101548513F Entisen Kojetehtaan alue	VP Autokatos	1972	Eskil Haldin	Kojetehtaan (NN) lähistöllä teräsrakenteinen avokatos, johon lisätty pesukatos (1980 Mandell).	<u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	Kevyt katos kuvaa 1970-luvun rakentamista (käytännöllinen ja edullinen), vertailukohde viereiselle autovarastolle. <u>Ei suojelusuositusta.</u>	E Ei muutoksia tiedossa.	Ei suojelusuositusta.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.
4 	Virtaviiva 9 101548518M Entisen moottoritehtaan alue	BB Moottoritehdas	1945/46	Egil Nicklin (työpiirustukset), Alvar Aalto (pääpiirustukset)	1940-luvulla rakennettu pienimittakaavainen, paikalla muurattu ja rapattu, 4-kerroksinen teollisuusrakennus. Pienkerrostalo muistuttavassa rakennuksessa on pilarirakenne. Alun perin päämassassa sijaitsivat tuotantotilat ja kahdessa siipiosassa oli	Ilmentää Aallon pienimittakaavaisuutta ajan teollisuusrakentamisen ihanteen mukaisesti, mielenkiintoinen lisä rakennuskannassa. Rakennuksen tai alueen säilymisen tai käytön kannalta tarpeelliset muutokset sallittavia, mutta ennallistavat muutokset suositeltavia.	Osa alueen ensimmäistä rakennusvaihetta, vaalea rapattu tiili, pienimittakaavainen kerrostalomainen tehdas, seinät maalattu keltaisiksi ja ikkuna-aukotuksia muutettu, palauttavat muutokset suositeltavia. <u>sr-3.</u>	M Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: pohjoispäädyssä lastausalueen muutos, 1.krs ikkunoiden uusiminen, uusi iv-konehuone. S: tilajärjestelyjen muutoksia (tuotantotilasta	R (1. kerrostalomainen rakennus) H (Aallon asemakaavan toteutus, osa 1. rakennusvaihetta) M (näkymien pääteräksinen eri suunnista) Suosittelaa suojeltavan.	sr-3	sr-3.

					sosiaali- ja toimistotiloja. Rakennusta on laajennettu yksikerroksisella laajennusosalla itäiselle julkisivulle.	<u>Kulttuurihistoriallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä kohde.</u>		toimistoksi 2. ja 3. krs.) ja pintaremonttia.			
5	 Strömbergin Puistotie 2 1015485312 Entisen Moottoritehtaan alue	Kaasulaitos	1946	Egil Nicklin	Pieni, harjakattoinen, muurattu ja rapattu rakennus Moottoritehtaan (BB) lähistöllä.	Rakennus kuuluu niiden pienten rakennusten joukkoon, joita voidaan pyrkiä säilyttämään. Myös rakennuksen ympäristö on säilytettävä nykyisenluonteisena. <u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	Osa ensimmäistä rakennusvaihetta, esimerkiksi pienestä ja vaatimattomasta mutta teollisuuskokoonaisuuden kannalta tarpeellisesta rakennuksesta. <u>sr-9.</u>	E Ei muutoksia tiedossa.	H (osa 1. rakennusvaihetta, mittakaavallinen arvo pienenä tukirakennuksena osana kokonaisuutta, kaasulaitos rakennustyyppinä ominainen osa teollisuusaluetta) Suosittelaa suojeltavan.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	sr-5.
6	 Virtaviiva 8 101548515J Keskusvaraston alue	TK Keskusvarasto	1945/46	Alvar Aalto	1940-luvulla rakennettu useaan kertaan laajennettu rakennus. Alun perin muodostunut kahdesta identtisestä 1-kerroksisesta katosrakennuksesta, joissa pilaripalkkirakenne. Laajennuksessa toista varastohallia on korotettu kerroksella ja jatkettiin. Rakennukseen tehtiin tasakatto.	Edustaa aikansa laadukasta varastorakentamista. Rakennusta muutettu niin runsaasti, että sen rakennustaiteellisen arvon määrittäminen on varsin monimutkaista. Alkuperäisestä Aallon suunnitelmasta ei sellaisenaan ole paljoakaan jäljellä. <u>Kaksikerroksiselle laajennusosalle ei suojelua eri suunnittelijoiden lukuisten muutosten vuoksi.</u>	Osa alueen ensimmäistä rakennusvaihetta, Aallon suunnittelema, aaltomainen rakennus (kattoikkunat, kaiteet, puurimoitukset), muistuma Aallon merkityksestä alueen suunnittelijana ja yhteön rakennustoiminnan ohjaajana, laajennukset (Haldin, Nurminen) noudattavat Aallon tyyliä. <u>sr-3.</u>	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: - S: 2 krs. tilajärjestelyjen muutos ja pintaremontti Alvar congress centerin perustamisen myötä.	R (alkuperäisen osan yksityiskohdat, molempien tyyliuuntien kuva) H (osa 1. rakennusvaihetta, ainut Aallon suunnittelema) M (näkyvä alueella ja sen ulkopuolella) Suosittelaa suojeltavan.	sr-5	Alkuperäinen osa sr-3 (rakennustaiteellisten yksityiskohtien säilyttäminen). Laajennusosa sr-5 (muutokset sallivampi yksinkertainen rakennusmassa).
7	Sähkötie 6 101548527X	VK Avokatos	1949/52	Bertel Liljeqvist	Keskusvaraston (TK) eteläpuolella rautatien lähistöllä oleva 1940-luvun loivaharjainen varastona käytetty	Rakennus kuuluu vaatimattomien rakennusten joukkoon, joita voidaan pyrkiä säilyttämään.	Toistaa väriltään ja muodoltaan Keskusvaraston henkeä ja osoittaa Aallon vaikutuksen alueen suunnittelussa, hyvin suunniteltu näyttävä	E. Ei tiedossa muutoksia.	R (raidekuljetusten logistiikkaa palveleva rakenne) M (keskeinen osa maisemaa Korkeamäen ja	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan yleismääräyksellä. Rakennus ohjataan

	Keskusvaraston alue				katosrakennus, jossa lauta- ja betonijulkisivut. Katosrakennuksen läpi on kulkenut teollisuusraide ja sen katonrajassa on ollut nosturi-rakenteita tavarankuljetusta varten. Katon muoto, pystylauditus ja väri linkittävät katoksen keskusvarastoon.	<u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	esimerkki teollisuusarkkitehtuurin yhdestä rakennustyyppistä. <u>sr-9.</u>		Itäisen Ratakadun, rai-dealueen suuntaan) Ei suojelusuositusta.		säilytettäväksi eikä korvattavaksi uudisrakennuksella.
8 	Virtaviiva 10 101548526W Keskusvaraston alue	VR Puinen avokatos (sirkkelivaja/hevostalli)	1952	Eskil Haldin	1950-luvun puinen avokatos Keskusvaraston (TK) lähistöllä hiekkakentän laidalla. Rakenteissa ja julkisivussa muutamia Haldinille tyypillisiä huoliteltuja detaljeja (päätyjen tuuletusaukotukset, etujulkisivun aukkojen viistot reunat). 2000-luvun alussa olleet liukuovet lisätty myöhemmin.	Rakennus kuuluu pienten rakennusten joukkoon, joita voidaan pyrkiä säilyttämään. <u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	Osa TK- ja VK-rakennusten ryhmää (vaaleat seinäpinnat, tummaksi kyllästetty puu). Kenties ollut saksalaisten joukkojen autotallina sotien jälkeen ja siirretty alueelle. Huolella suunniteltu. <u>sr-9.</u>	E. Ei tiedossa muutoksia.	R (osa TK- ja VK-rakennusryhmää piirteineen, hyvin suunniteltu pientukirakennus) Historiallisen arvon määrittäminen vaikeaa tietojen puutteellisuuden vuoksi. Suositellaan suojeltavan.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	sr-5.
9	Strömbergin puistotie 4 1015485301 Entisen Kontaktortehtaan alue	RR Kontaktoritehdas	1946/48	Egil Nicklin	1940-luvun pienimittakaavainen, pilarirakenne, paikalla muurattu ja rapattu julkisivu, 3-kerroksinen teollisuusrakennus. Rakennuksen päämassassa	Ilmentää Aallon pienimittakaavaisuutta ajan teollisuusrakentamisen ihanteen mukaisesti, mielenkiintoinen lisä rakennuskannassa. Rakennuksen tai alueen säilymistä tai käytön	Virallisesti suunnitellut Nicklin, mutta Aalto ohjeistanut suunnittelussa, edustaa Aallon ajatuksia alueen toteutuksesta. Kuuluu ensimmäiseen rakennusvaiheeseen. Kerrostalomainen tehdas,	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: - S: iv-saneeraus,	R (pienimittakaavainen kerrostalomainen, Bauhaus-piirteitä) H (osa 1. rakennusvaihetta, M (Aallon asemakaavan mukainen sijoittuminen pääkadun varseen)	sr-3.	sr-3.

					sijaitsi alun perin tuotantotiloja ja matalissa siipiosissa sijaitsi sosiaali- ja toimistotiloja.	kannalta tarpeelliset muutokset sallittavia, mutta ennallistavat muutokset suositeltavia. <u>Kulttuurihistoriallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä kohde.</u>	jossa porrashuone siiojottuu erilliseen siipiosaan. Ikkuna-aukoksessa vaikutteita 1900-luvun alun modernistisista teollisuusarkkitehtuurista (Bauhaus). Ikkunaaukoksia muutettu ja palauttaminen alkuperäiseen muotoonsa suotavaa. <u>sr-3.</u>	sisäänkäyntien pintaremontti.	Suosittelaa suojeltavan.		
10 	Strömbergin Puistotie 4 Entisen Kontaktortehtaan alue	Polkupyöräkatokset ja kivrakenteet	1947/48	Alvar Aalto	Kaksi vastakkain olevaa polkupyöräkatosta kontaktortehtaan (RR) läheisyydessä. Katoksissa luonnonkivillä verhoiltu alaosa ja puiset katososat. Vieressä kivimuurirakennelma mm. kasvien istuttamista varten.	Suojelua määriteltäessä on syytä ottaa huomioon koko lähiympäristö: rakennukset, rakennelmat, kasvilisuus, vanha tiepohja. <u>Rakennushistoriallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde.</u>	Esimerkki Aallon pyrkimyksestä luonnonläheisyyteen ja inhimillisyyteen, mahdollisimman viihtyisän ja siten tuottoisan teollisuusympäristön luomiseksi. Telineet ovat tyylikkää ja hienovaraaisesti luonnonmaisemaan sovitettu. Telineet muistuttavat pyörän olleen tärkein liikkuuismuoto alueella. <u>sr-10.</u>	E. Ei muutoksia tiedossa.	R (huolellinen suunnittelu, yksityiskohdat, materiaalit) H (muistuma pyöräilystä pääliikkumismuotona) M (näkyvä puistotielle, osa kerrostalomaisten rakennusten kokonaisuutta) Suosittelaa suojeltavan.	sr-10.	sr-10.
11 	Muottitie 5 101548524U	TSK Sosiaalirakennus ja entinen Pääportti	1950/52	Eskil Haldin	1950-luvun betonirunkoinen rakennus, joka koostuu sosiaalirakennuksesta ja portinvartijanrakennuksesta (entinen pääportti). Sosiaalirakennuksessa rapattu julkisivu ja porttirakennuksessa puuverhous. Porttirakennus on	Vanhat viestintä- ja kulunvalvontalaitteet olisi syytä ottaa talteen ja säilyttää (esim. museoida). <u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	Sosiaalirakennuksen Pohjoisportista tuli Pääportti pääkulkutien alueelle siirtyessä 1952 kulkemaan sen kautta. Porttirakennus säilynyt alkuperäisessä 1950-luvun asussaan. Portinvahdin tiloissa on säilynyt teknisiä viestintä- ja kulunvalvontalaitteita. <u>sr-9.</u>	E. Ei muutoksia tiedossa.	R (säilynyt pääosin alkuperäisenä) H (toiminut alueen pääporttina vuosikymmeniä. vanhin säilynyt rakennustyyppin rakennus) M (maisemallisesti näkyvällä paikalla kokoojakadun suuntaan) Porttirakennus suosittelaa suojeltavan.	sr-5.	sr-5.

					rakennustyyppi- pinä alueen en- simmäinen.						
12 	Strömbergin puisto- tie 15 – Dynamotie 4 1015485367 Muuntajatehtaan alue	FF Muuntajatehdas	1950/51	Bertel Lilje- qvist	Rakennus koos- tuu useasta eri vuosikymmeninä rakennetuista ra- kennusmassoista muodostaen erit- tään suuren teolli- suuskompleksin. Eri aikoina raken- netut laajennuk- set edustavat eri vuosikymmenten teollisuusraken- tamista. Liljeqvistin alku- peräinen, uljas rakennusmassa lasijulkisivuineen hahmottuu edel- leen hyvin.	Arvokkainta raken- nuksessa on massii- vinen hallirakennus kaarikattoineen ja lasijulkisivuineen. Nämä varhaisimmat rakennuksen osat ja julkisivut ovat ra- kennushistorialli- sesti arvokkaita ja säilytettävä nykyi- sessä muodossaan. Alueen täydennysra- kentamisen tulee tukea julkisivun hahmottamista.	Suojelumerkintä kos- kee korkeajännitela- boratoriota, joka si- jaitsee rakennustek- nisesti merkittävässä kaarihallissa (pitkä jänneväli). Pääjulkisi- vussa halli muodos- taa puolipyöreän hahmon, jota koros- taa vertikaaliset ikku- narivit. Myös sisätila on korkea ja vaikut- tava. <u>Korkeajännitelabora- torio: sr-3.</u>	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisä- tilat) ei ole tehty merkittäviä muu- toksia. J: vaihdettu ja uusia aukotuksia ulko-ovia, nosto- ovia varten, li- sätty savunpois- toluukkuja ja uu- sia lastauslaitu- reita, ikkunoiden vaihto samankal- taisiin, katolle uusia iv-kone- huoneita. S: Sisätiloissa tila- järjestelyjen muutoksia (uu- det wc:t ja sosi- aalitilat), toimis- toparven raken- taminen ja laa- jentaminen. Keväällä 2023 tu- lipalossa tuhou- tui hallirakennus.	R (vaikuttava julkisivu ja sisätila korkeajänni- telaboratoriossa) H (alueen laajentumis- suunta, keskeinen tuo- teryhmä) M (lasijulkisivut näky- vät, pitkät sivut enem- män nähtävillä) Korkeajännitelabora- torio suositellaan suo- jeltavan.	sr-3.	sr-3
13 	Strömbergin puisto- tie 13 101548545H Muuntajatehtaan alue	HH Muuntajatehtaan konttori	1951	Bertel Lilje- qvist	1950-luvun toi- mistorakennus, pilarirakenne, paikalla muurattu ja rapattu julki- sivu, 3-kerroksi- nen. Alueen ainoa 1950-luvun varsi- nainen	Alueen ainoa 1950- luvun varsinainen kerrostalo/toimisto- rakennus. Ennen sa- neerausta rakennus olisi sisältänyt suo- jelun tai vähintään kunnostamisen ar- voisia sisätiloja, mikä on nyt valitet- tavasti myöhäistä.	Alueen ensimmäinen konttoriraken- nukseksi suunniteltu, 1950-luvun tyylikäs ja sopusuhtainen ra- kennus. Toteuttaa ko- konsa ja rakenteensa puolesta Aallon aja- tusta pienimuotoi- sista rakennusyksy- köistä. Nykyinen	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisä- tilat) ei ole tehty merkittäviä muu- toksia. J: - S: saneeraus.	R (aikakauden tyyppi- linen rakennus) H (1. konttorirakennus) M (näkyvä riisteyalu- eella) Suosittelaa suojelta- van.	sr-5.	sr-5

					kerrostalomainen toimistorakennus.	<u>Miljööarvoltaan merkittävä.</u>	vaaleanvihreä väritys on rakennukselle vieras. <u>sr-9.</u>				
14 	Strömbergin puistotie 12 1015485345 Muuntajatehtaan alue	Kaasulaitos	1950/52	Eskil Haldin	Pieni, harjakattoinen, muurattu ja rapattu rakennus Muuntajatehtaiden (FF) lähitöllä. Luonnonkivilaatoilla verhoiltu lastauslaituri (1953 Haldin).	Rakennus kuuluu pienten rakennusten joukkoon, joita voidaan pyrkiä säilyttämään. <u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	Osa alueen ensimmäistä rakennusvaihetta, rapattu tiili ja luonnonkivilaatoitus lastauslaiturissa (Aallon hengessä). Kaasulaitos on esimerkki pienestä ja vaatimattomasta, mutta tärkeän tehtävän täyttäneestä rakennustyypestä. <u>sr-9.</u>	E. Ei tiedossa muutoksia.	H (osa 1.rakennusvaihetta ja muuntajatehtaita, pieni tukirakennus keskeinen osa aluetta) M (näkyvä risteysalueella, poistuminen poistaisi inhimillisen kokoisen osan kokonaisuutta) Suositellaan suojeltavan.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	sr-5.
15 	Strömbergin puistotie 18 101548522S Muuntajatehtaan alue	VO Öljyvarasto	1950/52	Eskil Haldin	1950-luvun loivaharjainen, muurattu ja rapattu ulkorakennus muuntajaöljyn säilyttämistä varten Muuntajatehtaiden (FF) lähitöllä.	Rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen rakennus. Se kuuluu rakennusten joukkoon, joita voidaan pyrkiä säilyttämään	Liittyy ajallisesti ja tyyllillisesti muihin lähiympäristön 1940–50-lukujen taitteen rakennuksiin. Pienmittakaavainen, rapattu tiili ja pilasterimaiset tasoerot jäsentää julkisivua. Uudempien, suurempien tehdashallien vieressä rakennus muistuttaa alueen alkuperäisistä pienimitakaavallisista ihan-teista. <u>sr-9.</u>	E. Rakennuksessa ei muutoksia. Rakennuksen edustalla oleva valumaallas on täytetty käytöstä poistamiseksi ja samalla kaksi öljysäiliötä poistettiin.	R (rakenteeltaan erikoinen) M (näkyvyys korostunut öljysäiliöiden purkamisen jälkeen) Ei suojelusuositusta rakennuksen ja alla olevan maaperän saastumisen vuoksi.	Rakennus on mahdollista korvata uudisrakennuksella.	Rakennus on mahdollista korvata uudisrakennuksella.
16 	Strömbergin puistotie 14 1015485356 Muuntajatehtaan alue	VL Lämpökeskus ja puutyöosasto	1950/52	Eskil Haldin	Muuntajatehtaiden (FF) lähitöllä. Päämassa 1950-luvun loivaharjainen, paikalla muurattu ja rapattu. Laajennettu (1972	Rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen rakennus. Se kuuluu rakennusten joukkoon, joita voidaan pyrkiä säilyttämään.	Liittyy ikänsä ja tyyliinsä perusteella ympärillä oleviin pienimuotoisiin rakennuksiin. Rapattu tiilirakennus kertoo tehtaan alkuvaiheen toiminnan vaatimista	E. Ei muutoksia tiedossa.	R (sopusuhtainen laajennettu rakennus, pienimittakaavainen tasapainottaja, kirkoksi kutsuttu lämmöntuoja) H (1. rakennusvaihetta, keskeinen toiminnoltaan)	sr-5.	sr-5

					Haldin, 1980 Nurminen), joista jälkimmäinen betonielementeistä.		monimuotoisista rakennustyypeistä. <u>sr-9.</u>		M (näkyvä risteysalueella) Suositellaan suojeltavan.		
17 	101548520P Muuntajatehtaan alue	VM Puutyöosaston kuivaamo	1979	Annikki Nurminen	Kuutiomainen rakennus sijaitsee entisen puutyöosaston kupeessa Muuntajatehtaiden (FF) lähistöllä.	Rakennusta ei ole tarpeen suojella.	Ei suojelusuositusta.	E. Ei muutoksia tiedossa.	H (suunniteltu sopimaan alueelle ja käyttötarkoitukseensa) Ei suojelusuositusta.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.
18 	Strömbergin puistotie 20 101548543E Muuntajatehtaan alue	VN Ikäkoerakennus	1977/79	Annikki Nurminen	Muuntajatehtaiden (FF) läheisyydessä sijaitsee aidattu alue, jossa katosrakennus sijaitsee. Aidatulla alueella suoritettu tuotteiden testauksia (kulutuskestävyys ym.).	Rakennusta ei ole tarpeen suojella.	Ei suojelusuositusta.	E. Ei muutoksia tiedossa.	Ei suojelusuositusta.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.
19 	Strömbergin puistotie 5 1015485334 Liesitehtaan alue	MM Liesitehdas	1955/56	Ingvald Serenius (julkisivut) ja Eskil Haldin (pohjaratkaisu)	Usean vuosikymmenen aikana laajentunut teollisuuskompleksi. Päämassan muodostaa 1950-luvun rakennuksen osa ja sen lasijulkisivu. Laajennukset ovat elementtirakenteisia. Rakennuksen ympärille on rakennettu katoksia, varastorakennuksia ja joitakin teknisiä tiloja.	Rakennushistoriallisesti arvokkainta rakennuksessa on vanhin osa, hallirakennus lasijulkisivuineen. Rakennuksen tai alueen säilymisen tai käytön kannalta tarpeelliset muutokset sallittavia. <u>Kohde on miljööarvoltaan merkittävä rakennus.</u>	Tyylillinen muotoilu seuraa alueen kehityslinjoja rakennustyyppin, julkisivujäsentelyn ja ikkunoitten suhteen. Liesitehtaan vanhin osa noudattaa Korkeajännitelaboratorion kaarimuotoa. Rakennuksen julkisivun jatke kytkeytyy kadun toisen puolen konttorirakennusosaan. Julkisivujen säilymisellä ympäristöllinen merkitys Strömbergin puistotien tehdasmaisemassa. <u>sr-7.</u>	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: uusia lastauslaitureita ja katos, ovivaihtoja, ikkunavaihtoja, julkisivukorjauksia (räystäs ym.). Katolle uusi iv-konehuone ja julkisivuihin uusia iv-säleiköitä. S: alahalliin uusi tuotantolinja (maalaamo) ja pintaremonttia (sosiaalitilojen saneeraus ja	M (pitkä, rajaava julkisivu, vertikaaliset ikkuna-aukotukset puistotien ja Strömbergin kadun suuntiin) Pääjulkisivu suositellaan suojeltavan.	sr-7.	sr-7

								toimistotilojen muutokset (uudet wc:t ym.)			
20 	Strömbergin Puistotie 5 101548541C Liesitehtaan alue	Pakkausainevarasto	1973/74	Eskil Haldin	Entisen Liesitehtaan (MM) vieressä oleva kevyt-rakenteinen varastorakennus.	Ei ole tarpeen suojella.	Ei suojelusuositusta.	E. Ei muutoksia tiedossa.	Ei suojelusuositusta	Ei rakennusala.	Ei rakennusala.
21 Ei valokuvaa	Strömbergin Puistotie 5 1015485290 Liesitehtaan alue	Nestekaasu-asema	1978/80	Annikki Nurminen	Entisen Liesitehtaan (MM) koillispuolella oleva nestekaasu-asema.	Ei ole tarpeen suojella.	Ei suojelusuositusta.	E. Ei muutoksia tiedossa.	Ei suojelusuositusta	Rakennus on mahdollista korvata uudisrakennuksella.	Rakennus on mahdollista korvata uudisrakennuksella.
22 	Strömbergin puistotie 3 1015485323	TSR Ruokala	1961/62	Ingvald Serenius	1960-luvun pieni hallirakennus, betonielementtirakenne ja julkisivut muurattu kalkkihiekkatiili. Pienoisversio tehdasrakennuksista: korkeat ikkunat, pilasterointi ja suorakaitteen muotoinen pohja-ala. Ainoa rakennus, jossa käytetty ruskeaa tiiltä. Sijoittuu Entisen liesitehtaan (MM) läheisyyteen.	<u>Rakennusta ei ole tarpeen suojella.</u>	Ruokala on kaupunginarkkitehti Ingvald Sereniuksen alueen alkuperäiseen pienmittakaavalliseen henkeen suunniteltu rakennus 1960-luvun alusta. Ensimmäinen varsinainen ruokalarakennus alueella. Yleinen, sosiaalinen tila, jonka suunnitella vaikutetaan työntekijöiden hyvinvointiin ja työnteon tehokkuuteen. Julkisivuja jäsentelee rytmitelty ikkuna-aihe, joka toistaa naapurirakennusten ikkuna- ja seinämuotoja. Sisätiloja muunneltu, mutta avoimen ruokalatilán alkuperäiset rakenteet ja materiaalit näkyvissä. <u>sr-9.</u>	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: katolle uusi iv-konehuone, kierreportaiden lisäys, ikkunoiden ja ovien uusiminen. S: saneeraus.	R (aikakautensa edustaja, jossa hyvä suunnittelija ja materiaalit, piirteitä tehdasrakennuksista). H (alueen 1. varsinainen ruokalarakennus voileipäsali-ajan jälkeen) M (pienimittakaavainen lisä puistotien kokonaisuuteen, luonteva istutus maastoon) Suosittelaa suojeltavan.	sr-5.	sr-5

23 	Strömbergin puistotie 6 – Virtaviiva 11 – Sähkötie 2 101548528Y Kojeistotehtaan ja uuden moottoritehtaan rakennuskokonaisuus	KT Kojeistotehdas ja uusi moottoritehdas	1962/63	Eskil Haldin	Usean vuosikymmenen aikana laajentunut teollisuuskompleksi, jonka laajennukset suunnitteli vuosikymmenet Eskil Haldin. Alun perin kaksi erillistä rakennusta, mutta 1974 rakennukset yhdistettiin laajennuksella. Muodostuu tehdashalli- ja toimistotiloista (sekä raakapintaista tilaa). Pohjoispäädyn sisäänkäynnillä luonnonkivimuuri Aallon hengessä.	Merkittävä tilanrajaaja puistotiellä ja <u>miljööarvoltaan merkittävä rakennus</u>. Rakennuksen tai alueen säilymisen tai käytön kannalta tarpeelliset muutokset sallittavia.	Vaalea tiilijulkisivu ja suuret ikkunaelementit, puistotien puoleisella julkisivulla pituutensa ja keskeisen sijaintinsa takia suuri merkitys ympäristöön. <u>sr-7.</u>	M. Rakennuksen julkisivuun ei ole tehty merkittäviä muutoksia lukuun ottamatta eteläpäätyä, johon on lisätty näyttävä lasiuloke. Sisätiloja on muutettu merkittävästi. J: lastauslaiturien muutokset ja uusia, ikkuna- ja ulko-ovivaihdot samankaltaisiin, eteläpäädyn lasiuloke. S: tuotantotilan muuttaminen monitilatoimistoksi (välipohjan lisäys ym.), pysäköintikellarin rakentaminen, sosiäli- ja toimistotilojen pintaremontti.	M (pitkä, harmoninen julkisivu vertikaalisine ikkunoineen puistotielle ja lastauspihalle) Pääjulkisivu suositellaan suojeltavan.	sr-7. Suojelualue jatketaan pohjoispäädyn alkupe räisen osion mitalta (nostooviin ym. lastausalueeseen) asti. Sen jatkeena oleva ja sisäänkäyntien yhteydessä olevat kivimuurit suojellaan sr-10.	sr-7. Suojelualue jatketaan pohjoispäädyn alkupe räisen osion mitalta (nostooviin ym. lastausalueeseen) asti. Sen jatkeena oleva ja sisäänkäyntien yhteydessä olevat kivimuurit suojellaan sr-10.
24 	Strömbergin puistotie 8 – Sähkötie 1 1023445160	TST Toimipaikkaruokala	1971/73	Annikki Nurminen	1970-luvulla rakennettu 2-kerroksinen pilarpalkkirakenteinen elementtirakennus KT-rakennuksen läheisyydessä maisemallisesti kauniissa notkelmassa. Rakennus istuu hyvin ympäristöönsä ja siinä on näyttävä pilarirakenne	Mahdollinen saneeraus tai laajentaminen on suoritettava pieteetillä ja kunnioittaen rakennuksen tyyliä. <u>Miljööarvoltaan merkittävä rakennus</u>.	Edustaa aikansa suurimittakaavaista moduulijattelua ja väri- ja materiaalimaailmaa. Rakennuksessa heijastuvat 1970-luvun suunnittelulle ominaiset ajatukset, (kehitysoptimismi, suurpiirteisyys, selkeys). Rakennus on ehjä tyyllinen kokonaisuus ja sisätilat vastaavat ulkopuolen luomia odotuksia. Ensimmäinen	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: - Rakennuksen etupihalle on lisätty rakenteita (muuntamo, huomiopila-ri).	R (viimeinen rakennus suurilla ikkuna-aloilla, 70-luvun ihanteet, korkealaatuinen suunnittelu) H (1. Nurmisen rakennus, käyttöhistoriallinen arvo (suuremman ruokalarakennuksen tarve työntekijämäärän kasvaessa)) M (luontevasti sijoitettu alavaan maastoon metsän reunaan pääty puistotielle, sisäänkäynnin	Rakennus on mahdollista korvata uudisrakennuksella.	Rakennus on mahdollista korvata uudisrakennuksella.

					Strömbergin puistotien suuntaan.		Nurmisen alueelle suunnittelema rakennus. <u>sr-9.</u>	S: sisätiloissa tilamuutoksia, keittiötilojen purku.	betonipylväät toistavat ympäröiviä mäntyjä) Ei suojelusuositusta huonon kunnon ja rakennusteknisten puutten vuoksi.		
25 	Virtaviiva 16 – Sähkötie 4 101548521R	KK Suurjännitekojetehdas	1974/76	Annikki Nurminen	1970-luvun elementtirakenteinen teollisuushalli ja toimistosiipi. Rakennuksessa on pilari-palkkirakenne ja käytetty monipuolisesti betonielementtejä, julkisivussa kalkkihiekkatiilielementti. Sijaitsee KT-rakennuksen läheisyydessä ja rakennusten välissä on alueen merkittävin teollisuuspiha.	Miljööarvoltaan merkittävä rakennus.	Ei suojelusuositusta.	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisätilat) ei ole tehty merkittäviä muutoksia. J: uusi nosto-ovi ja ulkokatoksia, muutos ikkunaukotuksessa ja ikkunavaihdoksia, uusia savunpoistoluukkuja sekä uusi purunpoistolaite. S: tilajärjestyksen muutos (väliseinien ja -ovien muutoksia, uusi maalaamo ja wc:tä 1.krs ja kellarissa).	R (oman aikansa kerrostuma alueella (monipuolinen betonielementtien käyttö, energiakriisin seurauksena pienten ikkuna-aukkojen aloittaja)) M (näkyvä ja yrityspuistoa raidealueen ja Korkeamäen asuinalueen suuntaan rajaaja rakennus) Ei suojelusuositusta.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.
26 	Virtaviiva 12 101548523T	NP Pintakäsittelylaitos	1977	Annikki Nurminen	1970-luvun elementtirakenteinen teollisuushalli, jossa julkisivumateriaalina kalkkihiekkatiilielementti. Julkisivun yksityiskohtien väritys poikkeaa alueen yleisilmeestä mutta kokonaisuus on silti	Rakennus on osa teollisuuspihakokonaisuutta ja siksi miljööarvoltaan merkittävä rakennus.	Ei suojelusuositusta.	E. Ei muutoksia tiedossa.	R (aloittaa neliömäisten tehdasrakennusten aikakauden alueella, rakentamisaikakaudella ominaisten värien käyttö julkisivussa) Ei suojelusuositusta.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.	Rakennuksen säilyminen mahdollistetaan rakennusalalla.

					hillitty. Rakennus aloittaa neliö-mäisten raken-nusten aikakau-den alueella. Rakennus täy-dentää KT- ja KK-rakennusten ra-jaamaa teolli-suuspihaa sijoit-tuen metsikön reunaan.						
27 	Strömbergin puisto- tie 11 - Dynamotie 1 101548525V	GG Uusi jakelumuun- tajatehdas	1979/81	Annikki Nur- minen	1970-luvun ele- menttirakentei- nen neliömäinen teollisuushalli ja toimistosiipi. Jul- kisivu uritettua betonielementtiä (1. kertaa alu- eella) ja ikkunoi- den yläpuolella peltiset aurinko- suojat. Toimistosiiven si- säänkäynnillä be- tonisia muureja (aiemmin luon- nonkivisinä Aalto, Haldin).	Miljööarvoltaan merkittävä raken- nus.	Ei suojelusuositusta.	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisä- tilat) ei ole tehty merkittäviä muu- toksia. J: uusi rullaovi, ulko-oven vaihto. S: tilajärjestyksen muutoksia (mm. maisemakottori).	R (edustaa oman aika- kautensa laadukasta teollisuusarkkitehtuu- ria: yksityiskohdat ja kokonaisuus huomioi- den, istutettu hyvin polveilevaan maas- toon. M (muodostaa HH ja FF-rakennusten kanssa rakennusten historialli- sen kerrostuman puis- totien suunnasta kat- sottuna, edustan tuki- muuri osa kokonai- suutta) Dynamotien puolei- nen julkisivu suositel- laan suojeltavan.	Rakennuksen säilyminen mah- dollistetaan ra- kennusalalla.	sr-7
28 	Strömbergin puisto- tie 1d – Muottitie 2 – Kojekuja 1 101548540B	LP Uusi Kojetehdas	1983/84	Annikki Nur- minen	1980-luvun ele- menttirakentei- nen ja -pintainen teollisuushalli ja toimistosiipi. Ra- kennukselle an- taa erikoisen ul- konäön ja mas- san rekkojen las- taamista varten rakennetut si- säänajoaukot ja ikkunaulokkeet	Jos rakennusta laa- jennetaan, tulee laajennus suunni- tella niin ettei ra- kennuksen mitta- kaava enempää ko- rostu. Ympäröivää kasvillisuutta suojel- tava.	Ei suojelusuositusta.	M. Rakennukseen (julkisivut ja sisä- tilat) ei ole tehty merkittäviä muu- toksia. J: uusia lastaus- laitureita, uusi kierreporras. S: konttoriosan laajennus, maise- makottorin sa- neeraus,	R (edustaa 1980-luvun suunnittelun ominaisia piirteitä, laadukas teol- lisuusrakennus) M (pitkä julkisivu puis- totielle, vertikaaliset ik- kunat puistotielle tois- tuvat, luonteva istutta- minen maastoon, edustan puusto osa ko- konaisuutta) Pääjulkisivu suositel- laan suojeltavan.	sr-7.	sr-7

					puistotien julkisivulla. Rakennus täydensi alueen pohjoisen osan. Tuotantotilaa on muutettu avokonttoriksi (pimeä tila vähäisellä ikkuna-aukotuksella).			tilajärjestyksen muutoksia (uusia labratiiloja), uusi tavarahissi ja sisäportaan siirto ja eri tilojen (mm. aulat) pintaremontit.			
29 	Strömberginkatu 2 101548519N	Muuntajaportti	1975	Eskil Haldin	Uusin alueen porttirakennuksista. Valmistui Muuntajatehtaiden (FF) mittavien laajennusten jälkeen muuntajatuotannon ollessa yhtiön ykköstuoteryhmä. Betonielementtirunko, jossa osittain lautavuoraus. Säilynyt alkuperäisessä asussaan.	Ei suojelusuositusta.	Porttirakennukset tärkeä osa aidatun teollisuusalueen rakennushistoriaa ja ympäristöllistä merkitystä, koska ne: kertovat mm. mistä alueelle kuljettiin ja miten sen sisällä liikuttiin ja ne kertovat teollisuusalueen valvontajärjestelmästä, joka koski alueella työskenteleviä ja ulkopuolisia. Muuntajaportti kuvastaa toiminnan kuokoistusaikaa, jolloin muuntajat olivat yhtiön tärkein tuoteryhmä. Muuntajatehdasta laajennettiin useaan otteeseen ja tuotteille piti saada uusi ulosvientiaukko tehtaalta. <u>sr-9</u>	E. Ei muutoksia tiedossa.	H (ainoa säilynyt erillinen porttirakennus, kuvastaa muuntajatehtaiden kulta-aikaa, porttirakennukset liittyvät tehdasalueen toiminnan valvontaan) M (näkyvä portti alueelle Strömberginkadulta tultaessa) Suosittelaa suojeltavan.	sr-5.	sr-5